

és a Balkánon való egysúly csak Trieszt elszakításával akarja biztosítottak látni, visszatartó. A régi formula: pénzt vagy életet! — sokkal egyszerűbb és talán kevésbé rut. Mert az a guny, amely abban rejlik, hogy a monarchia azért kötött szövetségi szerződést, hogy annak eredménye saját területének, sőt tengerpartjának az elvesztése legyen, gyalázatos. Ez a háború létfeltételünké lett.

Polgári életünkben el se tudjuk képzelni, mi ment végbe ezen diplomáciai tárgyalások alatt. Olaszország végül oly ábrázatot öltött, mintha könyörögnünk kellene neki azért, hogy üresítse ki zsebeinket. Megtettük a legfájdalmasabb ajánlatokat, de Triesztet, mely után Itália szintén kinyújtotta a kezét, már nem tudtuk odaadni. Azt akarták, hogy ez a kikötőnk és területe független országgá legyen, aztán a legközelebbi véletlen vagy római politikai rimkóvácsok zsákmányává. Olaszország határait Karinthiáig akarták kitolni, hogy az olasz ököl Ausztria német tartományai felé is meredjen. Szemtelen és egyuttal rendkívül ostoba kívánság is, mivel ilyen állapot, ha egyáltalán bekövetkezhetik, állandó szabadságharcokra vezetne. Olaszország elleni háborunk már most is az, szabadságharc olyan törtető ellen, aki elvesztette benső egyensúlyát. Megfordítani a történelem folyását és Bozent elvenni, valamint Triesztet elszakítani a monarchiától, örület!

A szegedi vizellátás.

— Kaylinger szakvéleménye. —

(Saját tudósítónktól.) Budapestre jött az országos nevű Kaylinger szakértő, hogy az itteni vízhiány okaival foglalkozzék és tanácsot adjon, miként lehetne a bajt megszüntetni. Kaylinger most nyújtotta be terjedelmes véleményét. Megalapítja, hogy a szegedi ártézi kutak napi termelése az 1914. évben 5200 köbméter, tehát óránként 217 köbméter volt.

Kaylinger taglalja a különböző időben történő fogyasztásokat és ebből megállapítja, hogy Szegeden 1914. márciusában a lakosság egyik része még pedig a nagyobbik része, mintegy 23.000 ember) naponként és fejenként 173, 5000 lélek pedig 255 liter vizet fogyasztott. Ez illusztrálja Szegednek azt a kívánságát, hogy olyan vízvezeték állíttassék be, amelynél minden lakóra igen nagy mennyiségű víz jusson, vagyis minden lakó magas jutalékú vizet kíván. Tehát legalább 300 literes előirányzatú vízszolgáltatás lenne szükséges, de a mostani használat mellett még ez is kevés lenne.

A közönség köréből magánleveleket is kapott s a panaszokat ezekből a következőkben állapítja meg:

A kutak nem képesek a bejelentett vízmennyiséget termelni:

a közcshálózat rossz és a víz elvész benne;

a toronymedence ürtartalma kicsi.

A hatóság ezzel szemben azt tartja, hogy az általánosan számított vízszolgáltatás az oka a bajnak, s ezt a bajt a vizórak kötelező behozatalával akarja megszüntetni.

Hivatalos adatok alapján megállapítja Kaylinger, hogy a szegedi ártézi kutak 1908-ban 7800, 1910-ben 7400, 1911-ben ismét 7700, 1912-ben 7600 és 1913-ban 5200 köbméter vizet termeltek. Mikor ezt a termelőképességet ismereti, hosszasan tárgyalja a közönségnek azt a panaszát, hogy a rossz vezetékéből elszökik a víz és így talajviz keletkezik. Ezt az állítást megerősolja, mert a talajvizet más okok idézik elő. Határozottan cáfolja, hogy a hiba a hálózatban van. Arra az állításra pedig, hogy a viztoronymedence kicsi, azt válaszolja, hogy a nagyobb medencében a kevés víz még kevesebb, mint a kicsiben. Ellenben neki is az a meggyőződése, hogy az általánosítás az oka a vizpazarlásnak és ha a vizórakat beállítják, ez korlátot emel majd a

pazarlásnak. Közvetlen tapasztalásból tudja, hogy ahol általyrendszer van, ott naponként és fejenként mindig igen nagy a vízfogyasztás. Például az amerikai városoké 600—800—1000 literre megy fel naponként. Ha pedig olyan rendszabály van életben, hogy egységár mellett meg kell fizetni a vizet, akkor csak 100 liter fogy el naponként és fejenként.

Elmondja még, hogy Magyarországon amikor vízvezeték építenek, mindig száz liter vizet irányoznak elő. Ez jó szabvány, de szervesen össze van kötve az egységár szerinti szolgáltatással. Szegeden, mikor így alapították meg a vízmennyiséget és behozták az általyrendszert, be kellett következni ezeknek a kalamitásoknak. Ha a mostani vízfogyasztást ebben a mértékben fenn akarjuk tartani, úgy vízforrások után kell kutatni, olyan forrásokat kell felfedezni, melyek ezeket a fokozott igényeket ki tudják elégíteni.

Ezután azzal foglalkozik, hogy mennyi Szeged vízszükséglete. A mostani viszonyok mellett az 5200 köbméterrel szemben 11.050 köbmétert tart szükségesnek. Ha pedig a város kiterjeszti a vízálózatot, legalább 31.000 köbméter vízre lesz szükség. Ehez járul még a fejlődés kérdése is, tehát úgy kell megállapítani a vízszerezés módját, hogy a város fejlődése alkalmával is jusson víz. A mostani berendezések az első szükségletet ki bírják elégíteni.

HIREK

0000

Háborus kölfészef egy szegedi gyermekszobában.

(Saját tudósítónktól.) Látogassunk be oda, amiről annyi kedveset és szépet olvastunk, láttunk, hallottunk és tapasztaltunk: a gyermekszobákba. Az asztalomon egy hatalmas füzet fekszik, teli rajzokkal és versekkel. A rajzok és versek egyedüli és kizárólagos szerzője Holtzer Ferenc, aki 8 éves a II. elemibe jár és úgy látszik, sokat foglalkozik stratégiával és diplomáciával. Szerepel ugyanis a versek témája között a Páris veszedelme és Kluck, Anglia blokádja az oroszok futása, Vilmos császár, Ferenc József király, a legtöbbször persze Hindenburg. Az olaszokról ez a négy sor szól: „Az olaszok Dalmáciára veté szeméit — Dalmáciára akarta tenni kezeit. — El akart venni téged, szép hazám. — Majd elveszük az övét, drágám.” Bárcsak úgy lenne, ahogy a kis költő mondja, akinek a verses füzet első oldalára hatalmas betűkkel irt versét itt közöljük:

Hazáért, királyért.

I.

Kelj fel népem szabadságért,
Harcoljunk a Királyért.
Légy katona szép hazánkért!
Éljen a haza!

II.

Felkelünk a szabadságért,
Harcolunk a Királyért.
Katonák leszünk szép hazánkért.
Éljen a Király!

Kedves olvasmány egy ilyen füzet és tömredék szépségekkel ékeskedő, mint a: gyermek.

— LAPUNK KÉZBESITÉSE. A „Dél-magyarország kiadóhivatala a jövőben fokozott gondal kíván örködni azon, hogy a lap kézbesítése a kora reggeli órákban a legpontosabban történjék. Nagyon kérjük tehát igen tisztelt előfizetőinket, hogy a lap késedelmes, hibás kézbesítését a kiadóhivatalnak jelenteni sziveskedjenek, hogy minden sérelmet nyomban orvosolhassunk és a további tévedéseknek vagy mulasztásoknak elejét vehessük.

— Gróf Tisza István Bécsben. Budapestről jelentik: Gróf Tisza István miniszterelnök csütörtökön Bécsbe utazott.

— A hadimenetrend. A hadimenetrenden már az első napon előnyös változás történt. Csütörtöktől ugyanis még két személyvonat közlekedik Budapest és Szeged között. Szegedről indul déli 1 óra 23 perckor és a Budapestre jövő Szegedre érkezik 2 óra 21 perckor. Ezekben kivül még a következő vonatok közlekednek: Szeged állomáson: Szegedről Budapest felé éjjel 1 óra 40 perckor indul, Szegedre Budapestre éjjel 1 óra 14 perckor érkezik a vonat. — Szegedről Nagybecskerekre indul éjjel 1 óra 55 perckor, Becskerekre érkezik éjjel 12 óra 34 perckor. — Temesvár felé egyelőre még rendszeren közlekednek a vonatok, de gyorsvonat már nem indul. — A csanádi vonalon egyelőre még rendszeren közlekednek a vonatok. — Szeged-Rókus-állomáson: Szabadka felé indul este 6 óra 53 perckor, érkezik délután 2 óra 39 perckor. — Hódmezővásárhely felé indul reggel 8 óra 12 perckor, délután 2 óra 44 perckor és este 8 órákor. Ezek a vonatok csak Békéscsabáig közlekednek Csaba felől Szeged-Rókusra érkezik reggel 7 óra 40 perckor, délelőtt 10 óra 45 és délután 4 óra 22 perckor.

— A tarhonya-lovagok. Szegeden több pékmester és egy lisztkereskedő fölcsapott tarhonya-lovagnak. Ezt úgy kell értelmezni, hogy kijátszva minden törvényszerűséget és kizárva minden becsületességet, árutakon lisztet szereztek, lisztet dugtak el, hogy tarhonyát gyártsanak s valóságos uzsoraáron adják el a katonaságnak. Valahogyan a rendőrség is tudomást szerzett a tarhonyavítézek manőveréről, eljárást indított ellenük. A főkapitány a lehető legenyhébb ítéletet hozta, tudniillik az eltiltott lisztkészletet Budapestre küldette a Hadsegélyző-Bizottsághoz, a cégtulajdonosokat pedig eltiltotta attól, hogy továbbra is utalvánnyal lisztet vegyenek fel a Back-malomból. Az ítélet nem tetszett az érdekelteknek és fölebbeztek, így került az ügy a városi tanács elé. A lisztkereskedőről a tanács nem látta beigazoltnak, hogy a tarhonyagyártással visszaélt volna, ellenben a három pékmesterről dr. Szalay József főkapitány ma is megjegyezte a tanácsülésen, hogy tanúkkal igazolja a visszaélést. Így a tanács ítélete folytán a rendőrbíró elé került az ügyük. Marasztaló ítélet esetén a tarhonyalovagok nevét közölni fogjuk, hadd tudják róluk, miként teljesítették társadalmi kötelezettségüket.

— Házasság Jedlicska Gittát, dr. Jedlicska Béla közjegyző leányát szombaton délután fél hatkor vezeti oltárhoz a belvárosi Szent Demeter templomban dr. Rácz Andor, törvényszéki jegyző.

— A tanyaiak aprópénze. Szomorúan tapasztalhattuk az utóbbi hetekben, hogy az aprópénzt titokzatos kezek kivonják a forgalomból. A kávéházakban, vendéglőkben, hivatalokban egy papír kétkoronásból is csak a számoló művészet elmés produktumai mellett lehetett visszakapni, — de akkor sem apró pénzt. Visszaadtak az embernek két hatos ára cigarettát, egy hatos ára közönséges bélyeget, tizenkét fillérért hadibélyeget, két kiflit és egy negyed darab papír két koronást. Mivel az aprópénzek sehogysem akartak előkerülni, kiadtak egy hivatalos rendeletet, amely azt adta hírül, hogy az összes ezüst és nikkel pénzt bevonják, mert az állam új pénzeket veret. Aki idejében be nem cseréli pénzét, azé értéktelenné válik. Erre aztán kibujtak rejtekhelyeikből a fehér pénzeszkék, meg a barátságos csengésű kroncsik.